
ПРИКАЗ
09.12.2019

БОЕРЫК
№ 236-П

Татарстан Республикасы, Алексеевский муниципаль районы, Ерыклинский авыл жирлеге, Мараса авылы, Школьная урамы, 29 йорт адресы буенча урнашкан “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” ачыкланган мәдәни мирас объекттын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкәрләре) бердәм дәүләт реестрына “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертү һәм мәдәни мирас объектның сак предметын, чикләрен һәм территориядән файдалану режимын раслау турында

“Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкаръләре) турында” 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, “Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында” 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 июнендәге 393 номерлы “Төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекттын яисә жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекттын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкаръләренә) бердәм дәүләт реестрына төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекттын кертү турында карар кабул итү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау турында”гы 393 номерлы карары, 2018 елның 20 ноябрәндәге дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай нәтижәсе нигезендә **боерам**:

1. Татарстан Республикасы, Алексеевский муниципаль районы, Ерыклинский авыл жирлеге, Мараса авылы, Школьная урамы, 29 йорт адресы буенча урнашкан “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” ачыкланган мәдәни мирас объекттын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкәрләре) бердәм дәүләт реестрына “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертергә.

2. “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясенә чикләрен расларга (1 кушымта).

3. “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясеннән файдалану режимын расларга (2 кушымта).

4. “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектның сак предметын расларга (3 кушымта).

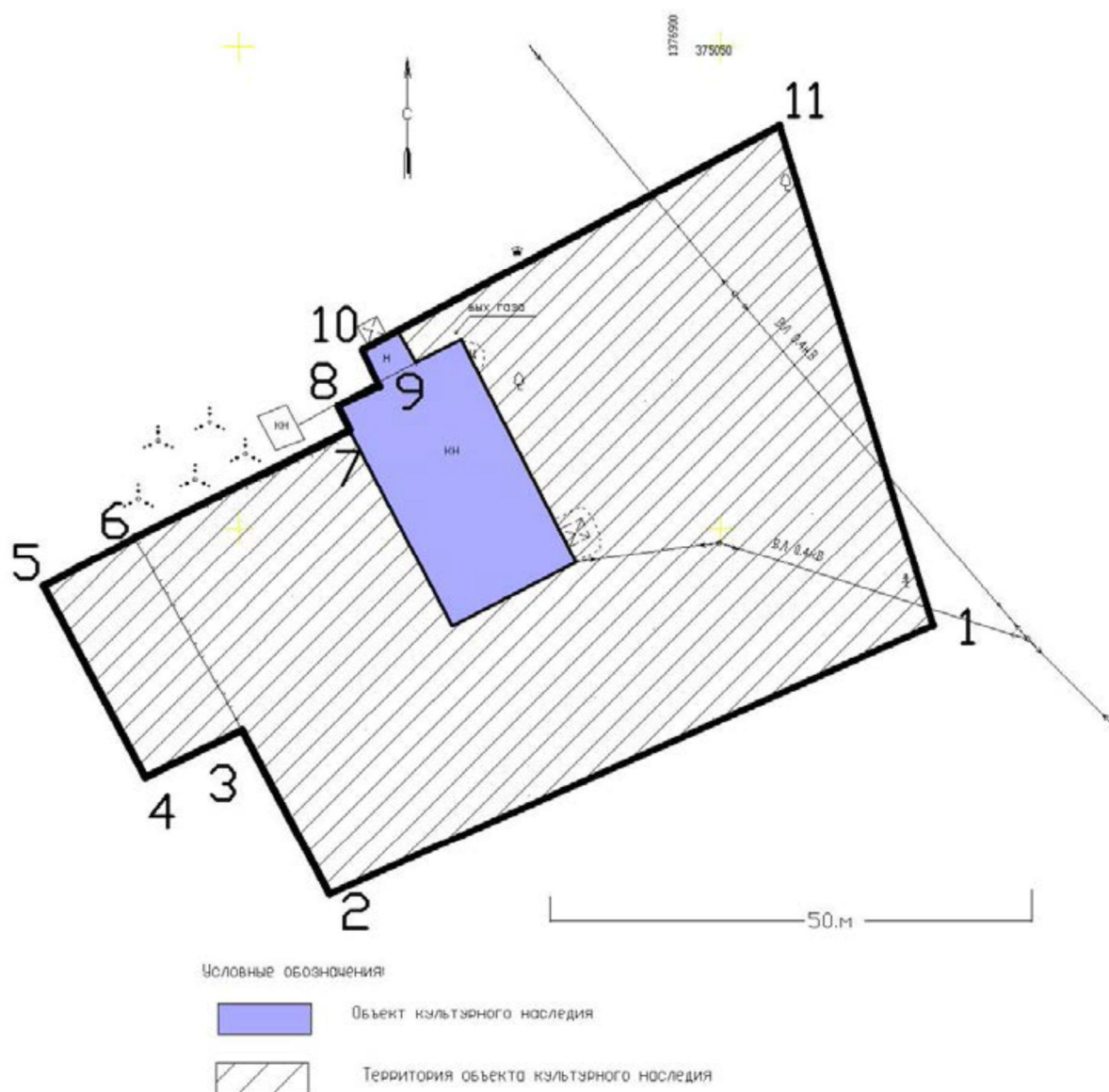
5. Бу боерыкның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Рәис

И.Н. Гуцин

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясенен чикләре

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен картасы (схемасы)

1 – «№» территориянен характерлы (борылыш) чиге

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **тасвирламасы**

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнбатыш өлеш: урман чиге буйлап көнбатыш юнәлештә дәүләт күчемсез милек кадастрында булган жир кишәрлеге чиге буйлап (2-3-4-5-6 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: дәүләт күчемсез милек кадастрында булган жир кишәрлеге чиге (борылыш нокталары)

төнъяк-көнчыгыш өлеш: дәүләт күчемсез милек кадастрында булган жир кишәрлеге чиге көнъяк-көнчыгыш юнәлештә (11-1 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: авыл юлыннан көнъяк-көнбатыш юнәлештә урманга кадәр дәүләт күчемсез милек кадастрында булган жир кишәрлеге чиге буйлап (1-2 борылыш нокталары).

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары**
таблицасы

№	МСК 16 координаталар системасы		Нокталарның WGS–84 системасындагы координаталары	
	X	Y	Төнъяк киңлек	Көнчыгыш озынлык
1	374989.91	1376921.96	54°52'41,349"	50°13'48,540"
2	374962.06	1376859.31	54°52'40,483"	50°13'45,000"
3	374978.98	1376850.07	54°52'41,035"	50°13'44,498"
4	374974.18	1376840.17	54°52'40,885"	50°13'43,939"
5	374994.13	1376829.59	54°52'41,536"	50°13'43,364"
6	374999.04	1376839.12	54°52'41,690"	50°13'43,904"
7	375010.25	1376861.40	54°52'42,040"	50°13'45,164"
8	375012.72	1376860.26	54°52'42,120"	50°13'45,102"
9	375014.68	1376864.50	54°52'42,181"	50°13'45,342"
10	375018.49	1376862.73	54°52'42,306"	50°13'45,246"
11	375041.79	1376906.04	54°52'43,035"	50°13'47,697"

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге
мәдәни мирас объекты территориясеннән **файдалану режимы**

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк
әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр
рөхсәт ителә:

- мәдәни мирас объектының физик сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән мәдәни мирас объекттын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;

- мәдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мәдәни мирас объектының заманча шартларда эшләвен тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару;

- мәдәни мирас объектларыннан сак предметы булган үзенчәлекләрен үзгәртмичә, функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалану өчен файдалану һәм аларны урнаштыру;

- «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының бөтенлеген боза торган корылмаларны һәм объектларны, шулай ук вакытлы объектларны жимерү;

- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, жылылык белән тәэмин итү, газ, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) капитал ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр (шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын жир асты юлы белән салу;

- мәдәни мирас объекттын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны популярлаштыруга юнәлдерелгән территорияне төзекләндерү;

- майданчыкларны, алымнарны һәм машина юлларын түшәүдә традицион материаллар (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материаллар, шулай ук табигый материалларны имитацияләүче материаллар) куллану;

- тарихи мохит элементлары характеристикаларына җавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту жиһазларын куллану;

- яшелләндерү: кисүне санлаштыра торган кыйммәтле агач токымнарын саклап калу, яшелләндерүнең яңа элементларын утырту;

- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-ансамбль мөнәсәбәтендә (Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның

25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле житәрлек фәнни мәгълүматлар булган очракта, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, капкаларны) югалган тарихи элементларны торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- эшчәнлек профиле турында мәгълүматны кулланучылар игътибарына житкерү өчен билгеләнгән тышкы реклама чараларын урнаштыру, оешманың фирма атамасы, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме законнар нигезендә. Тышкы реклама чараларының биекlege фриз биеклегеннән 2/3 дән артмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасында теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган урын;

- арка тәрәзәләре булганда, катлар тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биекlege $\frac{1}{2}$ ка кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңlege, декоратив-сәнгать панноларынан тыш, теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган простенка киңлегеннән 2/3 дән артмаска тиеш.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр мәдәни мирас объектларын саклау эшләрен башкаруга мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы тарафыннан бирелгән язмача рәхсәт нигезендә, мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы белән килештерелгән мәдәни мирас объектларын саклау буенча проект документациясен эзерләү һәм эшләр башкару йөкләмәсе, шулай ук дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай бәяләмәсе булган проект документациясе нигезендә һәм күрсәтелгән эшләрне башкаруны тиешле мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы тарафыннан тикшереп тору шарты белән башкарыла.

“Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу эшләреннән, шулай ук «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл территориясендә булган капитал төзелеш объектларының күләм-киңлек характеристикаларын арттыру, шулай ук жир төзелеше эшләрен, жир, төзелеш, хужалык эшләрен проектлау, башкару һәм мәдәни мирас объектын һәм аның саклау предметын саклап калуга һәм жайлаштыруга бәйле булмаган башка эшләр башкару;

- кондиционерларның мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык жиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;
- жир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тээмин итү, канализация, жылылык белән тээмин итү, газ белән тээмин итү, электр белән тээмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткөрү;
- киосklar, павильоннар, лапаслар, кече архитектура формалары урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;
- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкеч һ.б. кебек машиналарны куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкечләр һәм бәрмә хәрәкәтле башка механизмнарны куллану, мэдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләрдә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану);
- мэдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;
- санитар кисүләрдән тыш, агачларның кыйммәтле токымнарын кисү.

Татарстан Республикасы, Алексеевский муниципаль районы, Ерыклинский авыл жирлеге, Мараса авылы, Школьная урамы, 29 йорт адресы буенча урнашкан “Земский училищесы бинасы, XIX гасырның 2 нче яртысы” төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объектының **сак предметы**

1. Бинаның урыны һәм шәһәр төзелеше характеристикалары һәм аның Марат авылы төзелешенең композиция-планлаштыру структурасында роле.
2. XIX гасырның икенче яртысында белем бирү билгеләнешендәге корылма буларак бинаның типологик характеристикасы үзенчәлекләре һәм стилистик характеристикасы - «кирпеч стиль»дә бина.
3. XIX гасырның икенче яртысына күләм-киңлек чишелеше.
4. XIX гасырның икенче яртысына планлаштыру-киңлек характеристикалары.
5. Кызыл кирпечтән чын стеналар.
6. XIX гасырның икенче яртысында түбәнең тарихи габаритлары һәм геометриясе.
7. XIX гасырның икенче яртысына урнашкан урын, үлчәм, форма һәм ишек уемнары.
8. XIX гасырның икенче яртысына тәрәзә һәм ишек уемнарының столяр тутырылышларының тарихи геометриясе һәм конструкциясе.
9. XIX гасырның икенче яртысына фасадларның архитектур чишелеше, шул исәптән: фасадлар композициясе, саргылт янаклар (1:2), янәшәдә генә поребрик белән кәрнизле фриз, ярымбалясин авышлыгында, ике рәт тешле дугасыман сандриклар.
10. XIX гасырның икенче яртысына, жөйләрне эшкәртә торган штукатурлаштырылмаган кирпеч кладка рәвешендә, диварларны ябу тибы.
11. Интерьерларның декоратив бизәлеше: штукатур түшәм кәрнизләре, тәрәзә асты такталары (агач), ишек йөзлекләре, фрамуглар.
12. Идән өсте типы - агач буялган такта, стеналарны һәм түшәмнәрне ябу - штукатурка буенча япма.
13. XIX гасырның икенче яртысына интерьерларның колоритик чишелеше (реставрация технологик тикшеренүләрен уздыру процессында төгәлләштерелә).